

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 160 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen“

Szemle.

Vásonyi Vilmos urat, a magyarországi zsidóság Mózesét, vagy ha úgy esik jobban, Budapest elzsidósítottját, a halhatatlan demokratát, a nagy bűjdosót nap-nap után kellemetlen meglepetések érik. Az első meghökkenés alkalmasint akkor fogta el, amikor hazatért s látta, bár még csak csirájában, a jövőt, amely red és népére vár Csonka-Magyarországban. Ugyanis valamelyik Istentől elrugaszkodott fanatikus gondolkodásu hive elhitette vele, hogy csak haza kell jönnie, egyet kurjantania, s rögtön leomlanak a keresztény nemzeti irányzat Jericho-falai előtte és hitsorsosai előtt és leszen — mint volt azelőtt — a liberalizmus aranynapjaiban: egy akol s egy pásztor. S ime, e helyett az történik, hogy az egész nemzet színe előtt fejére olvassuk régi bűneit: hogy részese volt a destrukció előkészítésének azzal, hogy az ő sokat emlegetett közéleti szereplése — még többet és nagy garral hánytorgatott magyar érzései nem voltak egyéb, mint a kereszténységnek és Magyarorságnak osztatlan és mélységes gyűlölete, megtoldva a saját fájának beteges, mindent elnéző szeretetével. . . . A magyar történelem tanulságainak, hőseinek megismertetésével szerinte csak vérontásra neveljük a gyermeket. . . s lesznek azokból szelídített bestiók. Úgy bizony, csak vadállatok és semmi esetre sem hazafiak. Ezt a fogalmat különben sem ő, sem hitsorsosai elvöl nem ismerik, mert nem elég hasznos valami. Sokszor jár vele a hősi halál és az kellemetlen. . . De hát Istenem! hányszor mondtuk már, hogy ennek a társaságnak már fajiságánál fogva is egészen más a hőskörről való fogalma, mint a magyar népe. Az ő eszményképük Judit, aki, ha veszélyben a hon, parádeba csapja magát, átmege az ellenség táborába és csábos táncdal, csökos öléssel, bűja szeretkezéssel szerzi vissza az elveszett hazát és szabadságot a részeg Hollofernesektől; — míg a miénk a halálukban is halhatatlan egri nő.

Megállapították egész leplezetlenül azt is róla, — saját, régebbi beszédei alapján — hogy a család zsidó hadseregszállító ügyét védelmezvén miniszter korában, úgy vélte faját leginkább biztosíthatni az elítélés ellen, ha a kúria bírói székeit megrakja zsidókkal.

Lám, lám! Hát így fest közről a nagy Mózes, a nagy bűjdosó, a nagy demokrata, aki a fórumon darutollas süvegben, sarkantyus csizmában fajmagyarnak maszkirozva ropja csábos politikai táncát, de ha hazamegy, s levelezőzik, akkor napvilágra kerül a cifra, tetszetős külseő kellemtelen tartalmakép a nemzetközi érzelmű, csak faját imádó, csak annak érdekeiért élő-haló, kosorru zsidó.

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A magyar követ kihallgatása a svéd királynál.

Stockholm, május 25.

A király ma ünnepélyes kihallgatáson fogadta Bornemissza báró, újonnan kinevezett magyar követet, aki átadta a királynak megbízólevelét.

Svájci ujságírók Budapesten.

Genf, május 25.

Május 28-án 22 előkelő svájci ujságíró, köztük egy nő, Magyarországra utaznak. Céljuk az, hogy közvetlen tanulmányozzák a magyar állapotokat.

A felsősziléziai harcok.

Bécs, május 25.

Bécsi lapok közlése szerint, tegnap reggel 4 óra óta a német önkéntes csapatok arra törekedtek, hogy Olschaunból kiindulva előre nyomuljanak s a környékező falvakat a lengyelektől megtisztítsák. A németeknek az útközvet első részében sikerült visszavetni a lengyeleket, de később a lengyelek erősítést kaptak úgy, hogy a németek támadása nem sikerült. A lengyelek folyton erősödő támadása miatt néhány német osztag kénytelen volt a cseh határt átlépni, ahol a csehek lefegyverezték és Torpanba szállították őket. Most már egészen nyilvánvaló, hogy az angol és olasz tisztek összeveszttek a francia tisztekkel úgy, hogy az ellenségeskedés már tettelegességgé fajult.

A Bajor védőrség lefegyverzése.

Berlin, május 25.

A Deutsche Zeitung biztos forrásból arról értesült, hogy a Bajor királyi tanács tegnapni ülésén hozott határozatot még nem hozták nyilvánosságra. A Bajor védőrség lefegyverzésének kérdését úgy oldották meg, hogy a megoldás kielégítse Németországot és az ántantot is.

A kisgazda

osztály öntudatra ébredésének imponáló jelei kezdenek mutatkozni. Úgy látszik, ez a nagy szürke tömeg, mely az országnak kinyeret ad s amely a politikában, a mindennapi élet irányításában teljesen mellőzött „tömeg“, volt a tizenkettedik órában talpra fog állani és maga fogja kezébe venni sorsának intézését. Ha lesz hozzá kellő energiája — pedig kell, hogy legyen — megszabadítja gazdasági életünket egy lidércnyomástól és az országot a fejlett kultúrállamok sorába emeli.

Magyarország mai gazdasági és politikai bajainak legfőbb kútforrása földmivlésének hanyatlásában rejlik; hogy iparunk és kereskedelmünk pang, hogy a megélhetés egyre nehezebbé válik, hogy pénzügyeink romlottak, hogy az ország politikailag gyenge: ennek a háború és forradalmak után a legfőbb oka az, hogy a magyar földmivlés már körülbelül egy negyedszázad óta nem tartott lépést a szaporodó népesség szükségletének növekedésével. Az egyoldalú szemtermelés, a rablógazdaság rendszere, mely a hatvanas-hetvenes évek óta alkalmazásban volt, fölélte a föld őseréjét; már nem adja ki a talaj úgy a termést, mint régebben. A föld népe — magának sem lévén elég kenyerere — nem tud kenyeret adni a tisztviselőnek, iparosnak, kereskedőnek. Minden társadalmi osztály (kivéve a háborus konjunktúrák millimosait) adósodik s egyre jobban ki van szolgáltatva a hitelezők kénye-kedvének. A szemmel látható szomorú hanyatlást csak ott lehet, csakis ott kell orvosolni, ahol a baj fészke van: a mezőgazdaság reformjára van szükség; a gazdálkodásnak új, a mainál intenzívebb rendszerére, hogy a talajkimerülés hatályai megszűnjenek s a föld dúsabban termővé legyen. És szükség van rá minél előbb, mert így nem soká tarthat; ha huszonöt év elég volt arra, hogy Magyarországot, mint agrárállamot a hanyatlás lejtőjére vigye: további huszonöt év elég ahhoz, hogy végkép tönkre is juttassa.

Ki legyen azonban, aki a nagy gazdasági reformhoz segítő kezét nyújt? Magyarországon eddigelé a nagybirtokos osztály volt minden; az ő kezében volt az államhatalom, sőt mondhatnánk, hogy van még e percben is; csak egy kis jóakarát, csak egy újat kell megmozdítani s máris eltűnt minden akadály a mezőgazdaság átalakulása elől. Csakhogy — bár igen sajnós — a nagybirtokos osztály igen sok helyütt, dacára a föld-

reformnak, dacára a hangosan kiabáló és parancsoló szükségnek, úgy találja, hogy ez nem az ő érdeke, sőt neki egyenesen az kell, hogy az extensív szemtermelés továbbra is fönnmaradjon. Hiszen módjában lett volna már régen, még mielőtt a hanyatlás megkezdődött, módjában lett volna a veszített háború és forradalmak után, hogy saját, nagykiterjedésű birtokain jobb, intenzívebb termelési rendszert honosítson meg és módjában lett volna, hogy a kezében volt államhatalom útján gondoskodott volna a kisgazdák és földmivesek megfelelő mezőgazdasági oktatásáról. De úgy látszik, ez épen az ő érdeke ellen lett volna! A nagybirtok ráfeküdt a kisbirtokművelés technikai haladására, ő maga, értéktelen apróságoktól eltekintve, semmit sem hozott és mindent befolyásoló erejével már csirájában elfojtotta a valóban jó és hasznos kezdeményezésekre irányuló törekvéseket. Oly tényező, mely

a mezőgazdaság reformjának zászlaját fölemeli s a mindenható nagybirtokkal szembeállni elég erős lett volna, nem volt: maga a kisbirtokosság, melynek bőrére ment a dolog, nem produkált egyebet apró és tehetetlen pártoskodásnál; a földmives osztály zöme aludt a nagybirtok árnyékában. Hosszadalmas, véres háború, még véresebb forradalmak kellettek ahhoz, hogy a kisbirtokos és földmives osztály fölébredjen sok százados álmából és kérje, követelje saját sorsának javításával a nemzet sorsának javulását, előhaladását is.

Azok az imponáló jelek, melyeket ma látunk, jóleső érzéssel töltenek el bennünket, mert amikor a kisgazda és földmives társadalom öntudatra ébredését látjuk, épül a reményünk, hogy Magyarország mint agrár — és ma csakis agrár — állam meg fogja tudni állani helyét a tülekvő Európa közepén.

D.

reform végrehajtása nem várhat soká. (Ugy van!) Ha a kormány tovább húzza, akkor mi, a Keresztény Földmives Párt képviselőinek jó része a kormányt tovább támogatni nem tudjuk. (Héyes! Éljen! Zajos helyeslés.)

Tisztelt közgyűlés! A földreform, mikor a kommunizmus megszűnt, újra a napirendre került. Végre 1920 októberében ez a reform törvénnyé vált. Engedjék meg, hogy ismertessem önökkel ezt a törvényt. A földreformtörvény nem jelenti azt, hogy ingyen adnak földet. Hiszen a magyar nép tudja, amit ingyen adnak, azt hamar vissza is vehetik. Törvény útján kell megcsinálni a földreformot. Egyéni jog szerint nincs senkinek joga földet követelni. Ez azt jelenti, hogy mindenütt csak annyi földet lehet parcellázni, amennyi van. Elsősorban a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva tarthatnak számot földre. Ezekről nem szabad sohasem megfeledkezni, ezek legtöbbet vesztek a háboruban, elvesztették édesapjukat, hitvesüket, testvérüket. Mindaddig nem lehetünk nyugodtak, míg ezek a könnyek nincsenek letörölve. Ezeknek jussuk van földhöz, amennyiben földműveléssel foglalkoznak vagy foglalkozhatnak. A megfelelő belsőség legfeljebb 600 □-l házhely és 3 hold föld, épügi a földmiveseknek is.

Tisztelt közgyűlés! Én azt mondom, hogy csak annak adjanak földet, akinek képessége és hozzáértése van. A magyar föld nem olyan portéka, hogy azt lehesse kézzől-kézre adni, az egy drága kincs. A törpebirtokos birtokot kiegészítheti 15 holdra. Ha még van föld, akkor a kisgazdák gyarapíthatják birtokukat szinte vég nélkül. Természetesen a szabadforgalomban ezen felül sincs senkinek megköve a keze. Előnyben részesül, aki kitüntette magát akár a háboruban, akár magukviselésével vagy becsületességükkel a haza érdekében. Ez a sorrend.

Hogyan történik a föld mozgósítása? Tovább is megmarad a föld szabad forgalma, természetesen, az országos földbirtokrendező bíróság ellenőrzése mellett, árverés útján, elővásárlás útján, ha egy nagybirtok eladóvá válik, akkor elsősorban az állam fogja megvásárolni, a harmadik mód a legerősebb: a megváltás. Kisajátítás útján gondoskodik az állam nagyobb birtokok megváltásáról. Itt is sorrend van. Elsősorban kisajátíthatók azok a birtokok, melyek háború alatt cseréltek gazdát. Ha ez nem elégséges, akkor tovább megy; kisajátításra kerülnek azok a nagybirtokok, melyek valamely részvénytársaság, vagy egyesület tulajdonában vannak és melyeknek megművelése nem történik rendszeresen. A megváltás útján szerzett birtokból csak azok részesülhetnek, akiket felsoroltam. Megváltás alól mentesíthetők azok a birtokok, melyek mezőgazdasági iparicikket termelnek, de csak olyan részletekben, melyek feltétlenül szükségesek, hogy a mezőgazdasági iparág tovább működhessen. Itt utalok a mezőgazdasági szeszgyárrakra. Ilyen esetben csak annyi föld vehető el, hogy a gyár működése fel ne akadjon. Szó van arról is, hogy a tejkereskedéshez szükséges tehenészet is megmaradhasson. Itt tekintetbe veszik, hogy mennyi volt a tehenállomány 1914-ben. Ettől az időponttól kezdve a gyarapodást nem veszik tekintetbe. Komlós-kert, szőlőterület, gyümölcsfás-kert mentesíttve van és úgyszintén a Balaton partján a fürdő céljára szánt földterület, de csak a feltétlenül szükséges helyek. Minden más birtok mentesítést nem élvez, csupán azon részében, amely szükséges arra, hogy a mezőgazdasági üzemet fenn lehessen tartani. A törvény nem mondja ki pontosan a határokat, hanem csak körülírja. Körülbelül azt mondja, hogy a hábo-

A mi nagygyűlésünk.

Vasárnap délelőtt 10 órákor

együttes nagygyűlés a Griff-szálló nagytermében.

1921 április 17.

(Folytatás)

Zsilávy Sándor id. elnök: Schandl Károly nemzetgyűlési képviselő úr ismertetni fogja a földbirtokreformot.

Schandl Károly: Tisztelt közgyűlés! Nagy háború után, hogyha a világtörténelmet nézzük, a hadvezérek azzal biztatják a katonáikat, hogy földet fognak kapni. Így volt ez a rómaiak idejében, az ókorban és a középkorban is. Nagyon természetes, hogy ez alatt a rettenetes háború alatt újból feltámadt a földbirtokreform utáni vágy. Magyarországon már előbb is napirenden volt. Már a kilencszázad évek elején foglalkoztak vele. De nemcsak azért kellett különösen nekünk ezzel foglalkoznunk, mert a birtokmegosztás aránytalan volt, hanem azért is, mert azt láttuk, hogy a magyar föld kezd kicsúszni a magyar faj lába alól. Azt láttuk, hogyha valahol birtokok kerültek eladásra, azokat rendszeren más fajbeliek vették meg. Az erdélyi nagybirtokainkat oláh pénzintézetek szerezték meg és parcellázták oláhok között. Tíz esztendő alatt 300.000 hold magyar föld jutott oláh kézbe. Hogy ma Erdély elszakadt, abban nagyon bűnös az a politika, amely a földjeink idegen kézre jutását megengedte. (Ugy van!) Mi, akik a földmives nép sorsával már akkor törődünk, több helyen tartottunk gyűlést és bejártuk az országot. Nagy-gyűléseinken már akkor hangoztattuk a nemzeti és demokratikus birtokpolitika elveit. Ha ezek az állapotok továbbra is fenn állanak, nem kell ide háború, mégis elveszítjük az ország nagy részét. (Igaz! Ugy van!) Károlyinak abban nagyon igaza volt, hogy aki a föld, az a ország. Ha földjeinket megveszi cseh, oláh, zsidó, akkor az ország is cseh, oláh és zsidó-ország lesz, de nem Magyarország. Ez a talajvesztés még inkább előre haladt a háború alatt. Mig a mi fajtánk künn a harciterken és a lövészárkokban küzdött, addig itthon a földbirtok idegen kezre került. Egyszerű falusi családok eladták mindenüket. Így keletkeztek a háború alatt új vagyonok; az árvák és özvegyek könynyeiből aranyhegyek támadtak. Azok, akik vagyonukat a papirbakancs és pókhálósövetnek a hadsereg számára való eladásával megszok-

szorozták, ahogy a pénzüket el ne veszítsék, vagyonuk legjobb befektetésének a földet tekintették. Így ment át a magyar föld a keresztény kézzől az idegen faj kezére. Nagy hibája az államnak, hogy nem gondoskodott, hogy az eladó föld a magyar faj kezére jusson. Ez nem demagógia, ez nem izgatás, ez az ország legfőbb érdeke lett volna. Ez nagy nemzeti érdek, hogy azt a vért erősítsük, amely az országot fenntartja. A magyar faj csak úgy lehet erős, ha tüzhelyről gondoskodnak a részére. (Ugy van!) A háború után jött a forradalom. Károlyi földet ígért. Földet adni azonban nem volt szándékában. Kittnik ez felesége naplójából. Károlyiné feljegyezte, hogy mit és miért tett férje. Károlyi, mihelyt észrevelte, hogy a parasztság nélkül nem tud forradalmat csinálni, elhatározta, hogy a parasztságot megnyeri. Ezért ígérte a földreformot. Ezt betartani szerinte nem szükséges. Károlyi cselekvését legjobban saját szavai világítják meg. Ugyanis volt alkalmam beszélni vele, Meskó Pál jelenlétében. Azt kérdeztem tőle: „Nagyméltóságod, hogy gondolja a földbirtokreformot keresztülvinni?” Tudvalevőleg nyilvánosan elvtársnak nevezte magát, de ismerősei körében megkövetelte, hogy nagyméltóságának cimezzék. Károlyi ezt válaszolta: „En erre komolyan sohasem gondoltam. Ez csak korteszékes volt, hogy a falu ne támadjon Budapestnek, mert félni lehetett az ellenforradalomtól. Tehát, hogy leszereljem őket, földreformot kellett ígérnem.” Ezt a földreformot májusban kellett volna végrehajtani. És mi történt? Mikor látták, hogy komolyra fordult a dolog, akkor kiszabadították a börtönből Kun Bélát és kiadták neki az utasítást: „Menj, csinálj még nagyobb zavart, hogy a földreformra ne kerüljön sor!”

Kun Béla rendeletet adott ki, hogy minden föld állami tulajdon, csak a kisbirtok nem. Az állami vagyonhoz hozzányulni pedig nem szabad. Kun Béla amellel azzal agítált, hogy Dózsa György ideje érkezett el most. A történelmet is meghamisította, mert Dózsa György azért küzdött, amit Kun Béla el akart venni. Azért küzdött, hogy a jobbság ne legyen helyhez kötve, hogy szabadon költözködhessen. Keresztény magyar ember volt Dózsa György. Így semmisült meg a földreform terve. De, tisztelt közgyűlés, mi nem azért akarjuk megcsinálni a földreformot, hogy az korteszékes legyen, mert ez rettenes csalás lenne. A föld-

rus birtokok egészen is kisajánthatók, kivéve, ha testvértől, sógorától, vagy más közeli rokontól vette. Ha azonban idegentől vette, a megváltandó birtokok képezik tartozik. Elővásárlási jog illeti meg, azon birtokoknál az államot, melyek 1914 előtt 50 éven belül cseréltek gazdát. Mi a magyar földreformnál szem előtt tartottuk, hogy a magyar földet jusszon vissza a magyar földre. 50 év óta történt az a folyamat, hogy idegenek kezdték vásárolni a magyar földet. A békeszerződés annyira megkötött bennünket, hogy még azt sem engedte meg, hogy az idegenek között különbséget tehesünk. Azért kellett ezt így körülírni.

Tisztelt Közgyűlés! Ezek a földbirtokok olyan óriási területet tesznek ki, melyek azt hiszem néhány esztendőig elégségesek lesznek arra, hogy a magyar földművelő nép a kisbirtokát gyarapítsa és a nép azon értékes része, amely véret áldozta a hazáért és ha szüksége lesz rá a jövőben is fogja áldozni, megvehesse a magyar földön a lábát. A megváltási ár nem a forgalmi ár, sem a békebeli ár. A pénz értéke leromlott, nem igazságos, ha azt mondunk, hogy egy hold 200 K; hanem hozadéki árt állapították meg. Ugy kellett az árt megállapítani, hogy az új kisbirtokok tönkre ne menjen birtokán. Sokan aggódnak e tekintetben. Ez az aggodás teljesen jogosult. A törvény gondoskodik róla, hogy ne csak készpénzfizetés mellett lehessen megszerezni a földet, hanem egyelőre, aki kifizetni azonnal nem tudja bérbe is vehesse elővételi joggal. Az illetőknek elővételi jog a belesz táblázva a birtokra. Ez azért jó, mert ha a pénz értéke 1—2 év múlva állandósulni fog, alkudozásba lehet bocsájtóznai a birtok megvétele tekintetében. Azt is megteheti később, hogy amortizációs kölcsön fejében fizeti le a vételárat. Ha megvennék ma, egy pár év múlva tönkre mehetnének azon a földön, mert a pénz értéke emelkedni fog és bármennyit fizetne is ki, mégis több volna az adósság, mint a föld értéke.

Lehetővé teszi a törvény azt is, hogy a birtok törlesztési kölcsönrel is megvehető legyen. Mi gondoskodtunk arról, hogy ne mindenféle bank parcellázhasson, mert a parcellázási költség olyan magas lenne, hogy mindenki veszítene, csak a zsidó bank nyerne. Olyan intézet végezze tehát azt, amely nem nyerészkedik. Az Orsz. Közp. Hitel. Szöv. ellenőrzése mellett történne ennek a lebonyolítása, vagy egy Altruista Bank intézné a parcellázást. Nem mondom, hogy ezzel a törvénnyel eltűnnek a nagybirtokok. Csupán olyan hatalmas nagyarányú birtokok nem lesznek, mint eddig. Az Országos Földbirtokrendező Biróság fogja megállapítani a vételárat és az igényjogosultakat is. Én örömmel jelentem be azt, hogy a végrehajtási utasítás bár rendkívül sokat késik is, — 1920 óta húzódik az utasítás kiadása és bizalmatlanságot ébresztett, hogy megint csak korteskedtek vele. (Ugy van!)

Tisztelt Barátaim! A tegnapi napon végre kinevezték az Országos Földbirtokrendező Biróság tagjait s így legalább az első lépés már megtörtént. Hátra van még, hogy a reformtörvényt végrehajtó miniszteri rendeletek is megjelenjenek. (Ugy van! Már is késő!)

(Folytatás a jövő számunkban.)

Föld-eladás.

A város belterületén
11 magyar hold
kittün föld eladó.

Bővebb értesítés megtudható szerkesztőségünkben, Jókai Mór utca 15-ik szám alatt.

LEGÚJABB.

A német követ lord Courzonnál.

London, május 25.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint a londoni német követ lord Courzon kivánságára megjelent a külügyi hivatalban, ahol lord Courzon közölte vele, hogy a német kormánynak mindent el kell követnie, hogy a német önvédelmi alakulatok kényszerítessenek arra, hogy önkényes támadásokat Felsősziléziában ne végezzenek, nehogy támadásaikkal fölösleges vérontást idézzenek elő. A német követ kijelentette, hogy a birodalmi kormány mindent elkövet, hogy kikerülje az ántánttal — főleg — Franciaországgal az új konfliktust.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

— **József kir. herceg Dunántúl tanuló-iffjuságának.** Folyó hó 26-án, Urnapján Dunántúl jelentősebb tanintézetének ifjusága összegyűlt Pápán, hogy a testi kiválóságok nagy próbájában, az atletikában mutassa meg, hogy valóban az iffjuság egy jobb jövő reménye. Eme nemes vetélkedést alkalmul használta fel József kir. herceg úr öfensege, hogy újabb bizonyítékát adja a magyar iffjuság iránt való rajongó, áldozatkész szeretetének. József kir. herceg a volt uralkodó családból nagyon közel, sőt talán legközelebb áll szívünkhez; hiszen neve véres szenvedések, diadalmas és glóriás csaták által forrott egybe népünk szívével; nagy és mulhatatlan szolgálatait elismerte annak idején a legfőbb haduri kegy, jóságát, emberszeretetét egész hadseregek élvezték és feje köré gyönyörűséges legendákból vont dicsfényt a magyarság szerete. A diadalmas hadvezér most a béke, a megelégedés, a nemzeti boldogulás útjait egyengeti. Tudomására jutott a Fenséges Úrnak a Pápán folytatandó iffjusági atletikai verseny, s ő most is és itt is ott van az elsők között, hogy nagyértékű ajándékával növelje, istápolja a magyar iffjuságban a jóra, nemesre való hajlamot. A Fenséges Úr ajándékát — gyönyörű masszív ezüst és aranyozott cigarettatárca, a Fenséges Úr névalírásiának vésetével — szárnysegédi hivatala útján egy hangulatosan szép levél kíséretében küldte meg a „Dunántúli Hazánk”-nak, egyben megbízván felelős szerkesztőnknek, Zsilavy Sándort képviselével s ajándékának átadásával. A kir. Fenség szárnysegédi hivatalának kísérő leveléből kiragadjuk a következő részt: „Egyben van szerencsém felkérni; hogy Pápán ez alkalommal egybegyűltet iffjuságának Ő kir. Fensége legmelegebb üdvözlését tolmácsolni sziveskedjék azon hozzáadással, hogy Ő kir. Fensége úgy a Dunántúl egész népének, mint különösen az iffuságnek fejlődését, tevékenységét és jólétét a legnagyobb figyelemmel és szeretettel kíséri.”

— **A pápai tanulóiffjuság torna-ünnepélye.** Verőfényes májusi délután, előkelő fényes közönség — melynek sorában dr. Bárdos Remig pannonhalmi főpát is jelen volt — kittün rendezés, az iffuság ieblincselőben szép mutatványai jellemezték Pápa város testnevelési bizottsága által vasárnap délután rendezett tornaünnepélyét. Gyönyörködve jövőnk reménye, fegyelmzett, szorgalmas iffuságá-

ban, szinte feledtük siralmas helyzetünket, feledtünk szomorúságot, szenvedést, csalódást; de a szenvedés tüze mégis égette lelkünket, ha a többiekre, azokra az ifjakra gondoltunk, kiket a bűnös tudatlanság, az alattomos ármánykodás leszakított magyar szívről és szent lelkesedéssel harsogtuk az ifjakkal: „Nem, nem, soha!” Az ünnepély a kollégium, a bencés főgimn. és a tanítóképző-intézet imponáns felvonulással kezdődött, a képző fuvós zenekarának kísérete mellett. A Himnusz eléneklése után dr. Tenzlinger polgármester üdvözölte az iffuságot, szabadgyakorlatok következtek, amit a 3 intézet 1000 tanulója igazi precizitással végzett. A református főgimnázium mintacsapatai által korláton és nyujtón bemutatott szabadgyakorlatok kitünők voltak, a csapat magatartása ideális volt. Szépen szerepeltek nyujtón a tanítóképző növendékei, úgyszintén viharos tapsot aratott a bencés főgimnázium csapatának fabotgyakorlata is. Kedves látvány volt a kollégium 8 kicsi diákjából alakított csapat produkciója. Utána kardvívás, boxolás és törvívás gyönyörködtette a közönséget. Kifogástalan pontossággal végezte a tanítóképző mintacsapata zenekiséret mellett tagszabadgyakorlatait. Az ünnepély fénypontja a kollégium csapatának buzogánygyakorlata volt. A csapat oly magas nivóju és perfekt munkát végzett, melyet eddig ritkán volt alkalomunk látni. A gyakorlat anyaga, az egyöntetű kivétel, a buzogány könnyed és biztos kezelése, a legkomplicáltabb kar- és kézkörzések, a csapatfegyelem Kovács Lajos Jenő mesteri kezére vall. A fehértollasok gyakorlatai, a katonás magatartás a legszebb reményekre jogosít. A rendezés kittün volt úgy, hogy a fővárosi atletikai Clubbok sem tudnak különbet produkálni. Kovács Lajos Jenő, a ref. főgimn. tornatanára büszke lehet a ragyogó sikerre. A legteljesebb elismerés hangján kell még szólanunk Stüle Gábor, a bencés főgimnázium és Gergely Ferenc, a tanítóképző tornatanáiról is. A Szózat eléneklésével az ünnepély véget ért.

— **A Ref. Leányegylet** 1921 május 29-én délután 3 órai kezdettel a ref. főiskola udvarán jótékonycélu vásárt rendez, melynek tiszta jövedelmét a Hollandiában lévő magyar gyermekek iffusági könyvtára és a helybeli ref. elemi iskolai tanulók felruházására fordítja. Sátorokban az egyesület tagjai olcsó áron élelmet, bort, sört, süteményt, kézimunkát, könyvet, levelezőlapot, papucsot, trafikot, játékokat, virágot stb. árúsítanak. Zene, mutatványos bódé, jósón, fényképezés, tombola, szépség- és csunyaságverseny szórakoztatják a közönséget. A vásárt az áll. tanítóképző fuvós zenekarának játéka után Szücs Dezső nemzetgyűlési képviselő nyitja meg. Este 9 órai kezdettel tánc, ugyanott. A vásárra a tagoknak, kik jelvényt viselnek, vagy nyugtájukat felmutatják, 3 K, nemtagoknak 5 K a belépőjegy. A táncjegyek ára 25 K, családjegy (3 személyre) 50 K. Jegyek a pénztárnál válthatók s azok látható viselését kéri a vezetőség.

— **A pénzüntézetek vagyonleadásáról.** Az 1921. évi XV. törvénycikk rendelkezése szerint a pénzüntézeteknek 1920 dec. 19-iki állomány szerint betéteikről és folyószámláikról jegyzéket kell készíteni, ami a pénzügyigazgatósághoz terjesztendő fel, vagyonleadás megállapítása végett.

— **A szállómoly elleni védekezés** céljára a pénzüntézetek 80 százalékos nikotinszulfátot hozott forgalomba. A kereskedők palackját 180, a fogyasztók 200 koronáért kapják. A megszerzéshez a gazdasági, vagy a kertészeti egyesület és a községi előjáróságok igazolása szükséges.

— **Atletikai viadal.** Pápa r. t. város testnevelési bizottsága a győri tankertület területén levő középiskolák ifjúságának közreműködésével a városi sporttelep és iskolai játszótér javára 1921 május hó 26-án, csütörtökön délután 2 órakerületi atletikai viadalt rendez a gróf Esterházy várkastély külső kertjében. Műsor: 1. 60 m. síkfutás. 2. 100 m. síkfutás. 3. 400 m. síkfutás. 4. 110 m. gátfutás. 5. 4 × 100 m. stafétafutás. 6. 4 × 100 m. stafétafutás. (Városok közötti verseny.) 7. 100—200—300—400 m. stafétafutás. 8. 1500 m. távgyaloglás. 9. Mágasugrás. 10. Hármassugrás. 11. Rudugrás. 12. Súlydobás. (Ötös csapat.) 13. Súlydobás. (Egyéni verseny.) 14. Gerelyvetés. A versenyen a következő iskolák vesznek részt: a felsőlövdi ág. h. ev. főgimn., a győri áll. főreál, bencés főgimn. és városi felsőkereskedelmi, a pápai áll. tanítóképző, bencés főgimn. és ref. kollégium, a soproni ág. h. ey. liceum, tanítóképző, áll. főreál és felsőkereskedelmi, a szombathelyi áll. főreál és felsőkereskedelmi iskola, a szentgotthárdi áll. főgimnázium. Tiszteletdíjakat adományoztak: József kir. herceg (a Dunántúli Hazánk útján), dr. Bárdos Remig panonhalmi főpát, Németh István ref. püspök, dr. Rott Nándor veszprémi püspök, Veszprém vármegye közönsége, Veszprém vármegye katonai parancsnoksága, a pápai helyőrség, ref. kollégium, ref. nőnevelő-intézet és Pápa város. Belépődíjak: számozott ülőhely 25 K, számozatlan ülőhely 20 K, állóhely 10 K, tanuló-, katonai- és gyermekjegy 5 K. Bejárat a Gróf-úti és a Győri-út felőli kapun. A zenét az állami tanítóképző-intézet fuvós zenekara szolgáltatja.

— **Kerti mulatság.** A m. kir. pápai földművelés-iskola önképző gazdaköre 1921. évi június hó 5-én (vasárnap) az iskola parkjában, a szegénysorsu tanulók felségélyezésére gróf Jankovich Bésán Endréné fővédnöksége és a tanári testület védnöksége alatt szépségversenyvel, világpostával, serpentin- és konfetti-csattalval egybekötött zárkórú kerti mulatságot rendez. Kezdeté délután 6 óraker. Belépő-díj személyenként 25 K, családjegy (3 személyre) 60 K. Rossz idő esetén a mulatságot a következő vasárnap, június 12-én tartják meg.

— **Közalkalmazottak figyelmébe.** A pápai Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának tagjai értesítetnek, hogy az 1921. évi május havára járó élelmiszerek kiosztása 1921. évi május hó 25-től június hó 5-ig fog eszüközletni. Együttal felhívtnak a csoporttagok, de különösen a vidékiek, saját érdekükben az élelmiszereket 1921. évi június hó 5-ig vegyék át, mert ezen határidőn túl arra többé számot nem tarthatnak, még pedig azért, mert a csoport vezetősége felsőbb helyről nyert utasítás alapján az élelmiszer-jegyekkel minden hó 10-ig elszámolni köteles.

— **Találattal** egy kulcsosomó, tulajdonosa jelentkezzék a rendőrségen a 11. sz. hivatali helyiségben.

— **Időjárás.** Az idő változóan felhős, kevés kivétellel száraz, meleg idő. A hőmérséklet alacsonyabb lett, de még mindig a normális fölé maradt. Időjárás: Túlnyomóan száraz idő várható, lényegtelen hőváltozással.

— **A nagydémi ev. ifjúság** Mihály István földbirtokos védnöksége alatt folyó hó 29-én táncmulatsággal egybekötött, játékonnyelű műkedvelői színelőadást tart Mihály István lakhelyiségénél. Színpadra kerül a „Felhő Klári” népszimű. Kezdeté esti 7 óraker. Helyérek személyenként: I. hely 20 K, II. hely 15 K, III. hely 10 K. Táncjegy férfiaknak 30 K, nőknek 15 K. A tiszta hasznót az ev. egyház 1913-ban leégett pajtája felépítésére fordítják, miért is fellütfizetéseket köszönettel fogadnak.

— **A pénzbecserélést meghosszabbították.** A pénzügyminiszter az 1000 és 10.000 koronás bankjegyek becserelésének határidejét június hó 5-ig meghosszabbította.

— **Országos vásár.** A folyó hó 24-én Pápán tartott állatvásáron az árak általában csökkenést mutattak. Az állatfelhajtás nagyon bő volt, a kereslet azonban nagyon tartózkodóan viselkedett, ami természetes árcsökkenést idézett elő.

— **Lóárverés.** Az ihász-marczaltói csikótelep május hó 29-én, vasárnap délután 3 óraker a Zsigmondházi majorban 57 darab kancát kis csikóval együtt elárverez. A ló köntőfék nélküli lesz átadva, tehát a venni szándékozók köntőféket hozzanak magukkal.

— **Olecsobbak a mezőgazdasági gépek.** A mezőgazdasági gépeknél az árcsökkenés 10—35 százalék között váltakozik. Eszt a gyapjuszák, a gabonás- és lisztes zsak ára is.

— **A cserebogarak irtása.** Tekintettel azokra a nagy károokra, melyeket a rendkívüli nagy mértékben elszaporodott cserebogarak okoznak, a földművelésügyi miniszter a kultuszminiszterrel egyetértésben elrendelte, hogy elemi iskolai tanulók szülői beleegyezéssel cserebogarak irtására kirendelhetők.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavay Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Régi és új nyelvek tanítását

vállalom, hosszas tanárkodásom alatt kialakult saját módszeremmel. Akiben erős az akarat utasításaim betartására, 2 hónap alatt sajátíthatja el azt a tananyagot, amire az iskolában 10 hónapot fordítanak, latinból, görögéből, franciából, németből. Jelentkezni lehet nálam a d. u. órákban, Jókai Mór utca 96. szám. Sarudy György.

Lakatos és reszelővágó műhely megnyitása.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy

lakatos és reszelővágó műhelyemet

Pápán, Jókai Mór utca 6. szám alatt megnyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, valamint új és vágott ráspolyokat állandóan raktáron tartok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

ifj. Brenner Ferenc

lakatos és reszelővágó.

Eladó egy 6-os motor, teljesen jókarban levő.

Bővebb felvilágosítás Forsthofer Jánosnál nyerhető Pápateszér.

Bakonyó-utca 1. sz., Rákóczi-utca 11. sz. és Veszprémi-út 46. számú

házak azonnal eladók.

Az u'öbbi gazdálkodásra is alkalmas.

Érdeklődni lehet dr. Vathy Gábor ügyvédi irodájában Pápa, Főtér 19. szám alatt.

Somlyóhegy szállósi oldalán

4000 □-ölyni szőlő urilakkal és gazdasági épülettel eladó.

Bővebb felvilágosítást ad dr. Vathy Gábor ügyvéd Pápa, Főtér 19. szám.

Eladó egy bolti berendezés mérleggel és kályhával.

Megtekinthető Hoch Mihálynál Bakonypölkésnél.

Gőzgép-kezelést

elvállalok cséplésre.

Pler Imre gépész Batyk u. p. Zalabér.

Fenyődeszkát,

lécet, hevedert, faragott és metszett gerendát, épületesfát, fenyőrudakat, fázindelyt, tölgy-, kőris- és bükkfadeszkát és padlót, nyirfarudat, keréktaipat és küllőt, cserépszindelyt, portland-cementet, tetőfedőlemezt

állandóan raktáron tart a legolcsóbban szállít

Grünwald Testvérek

fakereskedése

Pápa, Árok-utca 9. — Telefon 35.

Eladó ház.

A Csóka-utca 26. számú ház, amely gazdálkodási célokra különösen alkalmas, eladó.

Bővebb felvilágosítások nyerhetők Selinko Manónál, Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalkozás és műszaki irodája Pápa, Felső-hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindentel, szakmába vágó javításokat eszközölök.

Malmok, gazdaságok villanyvilágítására való berendezést azonnal végrehajtom. Költségvétéseket és rajzokat kidolgozok.

Csengők.

Főző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.